

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорноговь аймгийн Эрдэнэ сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн
2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн
тайлангийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ДГА-2022/14/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Сайншанд сум

2022 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий

Утас: 70522734

Цахим хаяг: Gan-ulziit@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр

Утас: 70523020

Цахим хаяг: Oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Аудитор: Д.Дэмбэрэлсүрэн

Утас: 70523020

Цахим хаяг: Demberelsurend@audit.gov.mn

**ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Орон нутгийн өмчийн III байр, Залуучууд гудамж,
3 дугаар баг, Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103,
Утас: (705) 2-27-34

Бэб сайт: dornogovi@audit.gov.mn

дсдд. 05.28 № 16/369

танай _____-ны № _____-т

ЭРДЭНЭ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА И.БАТСҮРЭН ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Эрдэнэ сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Эрдэнэ сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

010000148

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.ГАН-ӨЛЗИЙ

Нэг. Санхүүгийн ба төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн гол үзүүлэлтүүд

		/сая төгрөгөөр/	
	Үзүүлэлт	2020.12.31	2021.12.31
Санхүүгийн байдлын тайлан			
	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	779.8	945.7
	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	4,527.2	4,534.8
	Нийт хөрөнгийн дүн	537.0	5,480.5
	Нийт өр төлбөрийн дүн	28.7	37.0
	Цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	5,278.3	5,443.5
	Өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	5,307.0	5,480.5
Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан			
	Үйл ажиллагааны орлогын дүн	4,913.0	3,084.7
	Үйл ажиллагааны зардлын дүн	3,123.2	2,894.5
	Үйл ажиллагааны үр дүн	1,789.8	190.2
	Үйл ажиллагааны бус үр дүн	4.9	24.5
	Үйл ажиллагааны нийт үр дүн	1,785.0	165.7
Мөнгөн гүйлгээний тайлан			
	Үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын дүн	2,392.1	2,673.4
	Үйл ажиллагааны мөнгөн зарлагын дүн	2,023.7	2,282.5
	Үйл ажиллагааны ЦМГ	368.4	390.9
	Хөрөнгө оруулалтын ЦМГ	(291.8)	(399.2)
	Санхүүгийн ажиллагааны ЦМГ	-	-
	Нийт цэвэр мөнгөн гүйлгээ	76.6	(8.3)
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	134.8	211.4
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	211.4	203.1
Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан			
	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,493.3	5,277.7
	Тайлант оны үр дүн	1,785.0	165.7
	Эцсийн үлдэгдэл	5,278.3	5,443.5
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан			
	Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн		2,428.4
	Урсгал зардал		287.0
	Хөрөнгийн зардал		341.4
	Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр		2,434.0
	Улсын төсвөөс санхүүжих		1,435.3
	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих		895.3
	Төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас		103.4

Хоёр. Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Эрдэнэ сумын ТТЗ-ийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Засгийн газар, аймаг, сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлж, цомхон чадварлаг боловсон хүчинтэйгээр төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэж, нутаг дэвсгэрийн аж ахуйн нэгж байгууллагуудын харилцан хамтын ажиллагааг төрийн захиргааны удирдлагаар хангаж ажиллаж, салбар салбартаа үйл ажиллагаагаар тэргүүлэн ажиллана” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Дэд бүтцийн хангамжийг нэмэгдүүлж, бизнесийн таатай орчин бүрдүүлэх замаар бизнест шаардлагатай хатуу дэд бүтцийг хөгжүүлж, эрх зүй, эдийн засгийн таатай орчныг бүрдүүлж, бизнесийн хөгжлийг дэмжинэ.
- Эдийн засгийн салбаруудын чадавхыг бэхжүүлж, тогтвортой хөгжлийг хангах замаар хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, орон нутгийн нөөцөд түшиглэн үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хоршоог хөгжүүлэн дэмжиж хүн амын эрэлт, хэрэгцээг бүрэн дүүрэн хангана.
- Төр, нийгмийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулж, хүмүүнлэг, эрүүл, боловсролтой иргэдийг төлөвшүүлнэ.
- Байгаль орчноо хамгаалж, нөөц баялгийг зүй зохистой ашиглан байгалийн тэнцвэрийг хадгална.

Гурав. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 156 мэдээллээс 154 мэдээллийг хугацаанд нь, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй, 16 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна.

Дөрөв. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Анхаарал татахуйц болон дараагийн аудитаар авч үзэх асуудал илрээгүй болно.

Тав. Аудитын илрүүлэлт:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 3 тусгай сан, 2 ахмадын сангийн нийт 11 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 4 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 2 байгууллага, 2 сан түүврээр хамрагдсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” 4 дүгнэлт өгсөн байна.

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 7.2 сая төгрөгийн 2 алдаа, зөрчил илрүүлснээс 7.2 сая төгрөгийн 1 алдааг аудитын явцад залруулж, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй 1 албан шаардлага хүргүүлээ.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн албан шаардлага

1. Шилэн дансны цахим системд тайлант хугацаанд оруулбал зохих 154 мэдээллээс 16 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн, тушаал шийдвэртэй холбоотой 134.5 сая төгрөгийн 26 захирамжийг мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т “*тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх*”, 6 дугаар зүйлийн 6.3.9 “*орон нутгийн хөгжлийн*

сангийн гүйцэтгэл”, 6.4.8 “бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Албан шаардлага өгөх.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 279.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 273.6 сая төгрөгийн 20 алдааг аудитын явцад залруулж, 3.1 сая төгрөгийн 6 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж 3.0 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 8 зөвлөмжийг хүргүүлсэн.

6.1 Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн мэдээлэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТТЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

6.2 Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл:

/сая төгрөгөөр/

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс								Дүгнэлт
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	зөрчилгүй
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	зөрчилгүй
1	ИТХ	5	1.8	3	1.4	-	-	1	0.4	1	-	зөрчилгүй
2	ЗДТГ	6	6.8	2	1.1	-	-	3	2.7	1	3.00	зөрчилгүй
3	ЭМТ	4	0.6	1	0.6	-	-	1	0	2	-	түүвэр
4	ЕБС	6	0.6	3	0.6	-	-	1	0	2	-	түүвэр
5	Цэцэрлэг	1	0	0	0	-	-	0	0	1	-	түүвэр
6	Соёлын төв	3	2.7	2	2.7	-	-			1	-	түүвэр
7	СХС	2	26.4	2	26.4	-	-					түүвэр
8	ОНХС	2	240.8	2	240.8	-	-					түүвэр
9	ТТЗ-ийн нэгтгэл тайлан	2	7.2	1	7.2	-	-	1	0			зөрчилгүй
	НИЙТ	31	286.9	20	280.8	-	-	6	3.1	8	3.00	